

Kryteria wymagań edukacyjnych z geografii dla klasy III gimnazjum

Dział	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)
Obszar, ludność i urbanizacja w Europie i Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie politycznej największe państwa Europy i ich stolice • określa lata, w których nastąpiły największe zmiany granic w Europie w II poł. XX wieku • rozumie potrzebę podziału administracyjnego Polski • wymienia jednostki podziału administracyjnego kraju • rozumie terminy: przyrost naturalny, gęstość zaludnienia, piramida wieku • wskazuje na mapie Europy państwa o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia, • rozumie termin: demografia • wymienia liczbę mieszkańców Polski • wskazuje na mapie Polski obszary o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia, • rozumie terminy: migracja wewnętrzna i migracja zewnętrzna • wymienia kraje w których znajdują się największe skupiska polskiej ludności • rozumie terminy mniejszość narodowa, i grupa etniczna • podaje przykłady mniejszości narodowej i grupy etnicznej w Polsce • rozumie pojęcia: struktura zatrudnienia, bezrobocie • wymienia działy gospodarki • rozumie termin urbanizacja • wskazuje na mapie największe miasta Europy i Polski • wymienia wartości wskaźnika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie że granice i nazwy państw europejskich ulegały zmianom podaje przykłady takich zmian • wymienia rodzaje władzy samorządowej w Polsce • wskazuje na mapie administracyjnej Polski województwa i miasta wojewódzkie • wyjaśnia na czym polega proces starzenia się społeczeństwa europejskiego • omawia czynniki, które wpływają na wzrost przeciętnej długości życia w Europie • wyjaśnia piramidę wieku ludności Polski • wyjaśnia dlaczego w ostatnich latach zmniejszyła się liczba ludności Polski • wymienia przyczyny migracji wewnętrznych i migracji zewnętrznych w Polsce po zakończeniu II wojny światowej • wymienia najliczniejsze mniejszości narodowe grupy etniczne, i wyznaniowe w Polsce • wymienia główne przyczyny bezrobocia w Polsce • pokazuje na mapie polski regiony o największym i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy i ich stolice • omawia zmiany podziału administracyjnego w Polsce po II wojnie światowej • wymienia organy władzy państwowej i samorządowej w województwach, powiatach i gminach • omawia przyczyny środowiskowe i gospodarcze wpływające na zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce • analizuje przyrost naturalny w Polsce w latach 1946-2003 • określa, w jaki sposób saldo migracji zewnętrznych wpływa na liczbę ludności w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie Polski główne regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe i grupy etniczne • omawia na podstawie minerałów źródłowych elementy etnograficzne wybranej grupy etnicznej • analizuje zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce w latach 1930-2003 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia zmiany na mapie politycznej Europy po 1990 roku i podaje ich przyczyny • Wymienia kraje europejskie, które powstały z połączenia lub podziału innych państw • Porównuje podział administracyjny Polski z innymi państwami europejskimi • Wskazuje i analizuje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego, kierunku i salda migracji oraz struktury wiekowej ludności • wyciąga wnioski z porównania przeciętnej długości życia Polaków i innych narodów europejskich • analizuje i wyjaśnia przyczyny zmian migracji wewnętrznej w Polsce w latach 1946-2003 • wskazuje zależność między strukturą narodowościową a wyznaniową ludności Polski • wskazuje i analizuje przyczyny oraz skutki bezrobocia w Polsce • wyciąga wnioski z porównania struktury zatrudnienia w Polsce i państwach wysokorozwiniętych UE

	urbanizacji w Polsce	<p>najmniejszym bezrobociu</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny szybkiego wzrostu liczby ludności miejskiej w Europie • wymienia przyczyny rozwoju miast w Polsce po II wojnie światowej • wskazuje przykłady aglomeracji i konurbacji w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje zatrudnienie w rolnictwie w Polsce i wybranych krajach europejskich • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania stopy bezrobocia w kraju • wskazuje na mapie politycznej Europy państwa o największym i najmniejszym wskaźniku urbanizacji • wymienia przyczyny malejącej liczby ludności największych miast w Polsce w ostatnich latach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między aglomeracją a konurbacją • wskazuje przykłady aglomeracji i konurbacji w Europie
--	----------------------	---	--	---

Dział	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń wie:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń wie:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń wie:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń wie:
Rolnictwo w Europie i Polsce	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyrodnicze i poza przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Europie • wymienia główne uprawy i zwierzęta hodowane na kontynencie europejskim • rozumie wpływ warunków naturalnych na rozmieszczenie upraw i hodowli zwierząt • wymienia przyrodnicze i poza przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce • rozumie pojęcia rozdrobnienie gruntów • rozumie pojęcia: użytki rolne, grunty orne, łąki i pastwiska, sady • wymienia główne uprawy i zwierzęta hodowane w Polsce • wyjaśnia dlaczego w Polsce dominuje uprawa zbóż i ziemniaków • wyjaśnia na czym polega Wspólna Polityka Rolna UE 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia na przykładach wpływ czynników przyrodniczych na rozmieszczenie upraw i hodowli zwierząt • omawia na wybranych przykładach wpływ czynników poza przyrodniczych na wielkość produkcji i wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie • rozumie znaczenie rolnictwa ekologicznego • wskazuje na mapie polski regiony o najbardziej i najmniej korzystnych warunkach rozwoju rolnictwa • omawia wpływ rozdrobnienia gruntów na poziom gospodarki rolnej • wskazuje na mapie Polski obszary głównych upraw i rozmieszczenie hodowli w Polsce • wymienia przykłady zastosowań roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich w przemyśle spożywczym, odzieżowym i skórzanym • rozumie termin obsada • wskazuje korzyści i zagrożenia polskiego rolnictwa po integracji z UE 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje na mapie Europy regiony o najbardziej i najmniej korzystnych warunkach rozwoju rolnictwa • Uzasadnia twierdzenie że większa część kontynentu posiada korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa • charakteryzuje przyrodnicze i pozapryrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce • omawia zatrudnienie w polskim rolnictwie i problem bezrobocia na wsi • rozumie i wskazuje zależność między warunkami naturalnymi a rozmieszczeniem głównych upraw i hodowli zwierząt w kraju • rozumie i wyjaśnia związek między produkcją rolną i jej wielkością a wyżywieniem ludności • omawia założenia polityki rolnej UE • omawia korzyści i zagrożenia polskiego rolnictwa w ramach UE 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego kraje europejskie należą do czołowych światowych producentów zbóż, buraków cukrowych i ziemniaków • analizuje zagrożenia środowiska naturalnego związane z rozwojem rolnictwa intensywnego i niewłaściwie prowadzoną gospodarką rolną • porównuje przyrodnicze i pozapryrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w wybranych regionach kraju • analizuje zmiany w polskim rolnictwie po 1990r. • analizuje mocne i słabe strony rolnictwa w Polsce • wyjaśnia zmiany w produkcji roślinnej i zwierzęcej w kraju w ostatnich latach i ocenia ich konsekwencje • porównuje rolnictwo w Polsce i państwach UE • analizuje możliwości rozwoju rolnictwa polskiego po integracji z UE wykorzystując różnorodne materiały źródłowe

Dział	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń wie:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń wie:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń wie:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń wie:
Przemysł w Europie i Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie i wyjaśnia termin przemysł • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu w przeszłości i obecnie • wymienia cechy polskiego przemysłu • rozumie przyczyny problemów występujących obecnie w polskim przemyśle • wymienia główne surowce mineralne występujące w Polsce • wskazuje na mapie Polski miejsca występowania węgla kamiennego, węgla brunatnego, soli kamiennej i siarki • rozumie terminy przemysł energetyczny • wymienia typy elektrowni występujących w Polsce • wskazuje zalety i wady elektrowni ciepłych w naszym kraju • wyjaśnia pojęcia przemysł przetwórczy i okręg przemysłowy • wymienia gałęzie przemysłu przetwórczego • nazywa i wskazuje na mapie największe okręgi przemysłowe w Polsce • rozumie pojęcie gospodarka morską • wymienia działy gospodarki morskiej • wymienia nazwy i wskazuje na mapie największe porty morskie w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice w strukturze przemysłu europejskiego • rozumie termin globalizacja produkcji przemysłowej • wymienia gałęzie przemysłu, które rozwijały się w Polsce po zakończeniu II wojny światowej • omawia wybrane problemy, które obecnie występują w polskim przemyśle, • wskazuje na mapie główne regiony występowania surowców mineralnych w Polsce • omawia różnorodne wykorzystanie surowców skalnych • rozumie że zasoby surowców mineralnych ulegają wyczerpaniu • omawia zalety i wady budowy elektrowni wodnych • wskazuje na mapie największe elektrownie ciepłone i wodne w naszym kraju • wskazuje na mapie i omawia wybrane okręgi przemysłowe w Polsce • omawia strukturę przeładunków w polskich portach wymienia gatunki ryb które łowi się w Morzu Bałtyckim • omawia walory turystyczne wybrzeża Bałtyku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce • omawia wpływ czynników lokalizacji na rozmieszczenie zakładów przemysłowych w Polsce • omawia problemy które występują w polskim przemyśle stocznioowymi rybołówstwie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia możliwości rozwoju elektrowni niekonwencjonalnych w Polsce • porównuje produkcję energii elektrycznej w Polsce i w wybranych krajach UE • rozumie i wyjaśnia konieczność zmian w polskim przemyśle • analizuje pozytywne i negatywne skutki zmian w polskim przemyśle a podstawie materiałów źródłowych

Dział	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń wie:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń wie:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń wie:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń wie:
Usługi w Europie i Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie usługi • wyjaśnia pojęcia komunikacja, transport, łączność • wymienia rodzaje transportu • omawia znaczenie transportu w gospodarce • wymienia zagrożenia wynikające z szybkiego rozwoju motoryzacji w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie największe polskie porty lotnicze • wskazuje na mapie Polski główne szlaki transportu lądowego • rozumie pojęcie turystyka • wymienia rodzaje turystyki • wskazuje na mapie Europy państwa o największych dochodach z turystyki • wskazuje regiony turystyczne w Europie • wskazuje na mapie i charakteryzuje walory turystyczne wybranych regionów Polski • wymienia nazwy państw najczęściej odwiedzanych przez Polaków • rozumie i wyjaśnia pojęcia handel zagraniczny, eksport, import • wyjaśnia dlaczego handel zagraniczny jest niezbędny do funkcjonowania kraju • wymienia pięciu głównych partnerów handlowych Polski • wyjaśnia pojęcie inwestycje zagraniczne • rozumie pojęcie Specjalna Strefa Ekonomiczna • rozumie potrzebę inwestycji zagranicznych w przemysł krajowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady działalności usługowej • omawia znaczenie łączności w życiu ludzi i funkcjonowaniu państw • wymienia i wskazuje na mapie największe porty morskie w Europie • wyjaśnia dlaczego polskie statki pływają pod „tanimi banderami” • analizuje pozytywne i negatywne skutki budowy autostrad w Polsce • omawia walory turystyczne wybranego kraju • omawia przyczyny rozwoju turystyki w Europie • omawia walory turystyczne naszego kraju korzystając z różnych źródeł • wskazuje utrudnienia które zniechęcają turystów zagranicznych do przyjazdu do Polski • wymienia towary które Polska eksportuje i importuje • wyjaśnia pojęcie bilans handlu zagranicznego • wymienia działy gospodarki w Polsce w których zagraniczni inwestorzy lokują najwięcej kapitału • podaje przykłady zagranicznych inwestycji w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia szlaki transportu w Europie • analizuje wady i zalety poszczególnych środków transportu • omawia przyczyny dynamicznego rozwoju łączności w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem telefonii komórkowej • omawia wpływ poszczególnych środków transportu na zmiany w środowisku naturalnym • analizuje dane statystyczne, kartodiagramy i wykresy dotyczące bazy noclegowej, zatrudnienia i wpływów z turystyki • omawia walory turystyczne najbardziej atrakcyjnych regionów Europy korzystając z różnych źródeł informacji • analizuje dane statystyczne i wykresy dotyczące natężenia i kierunków ruchu turystycznego w Polsce • analizuje bilans handlu zagranicznego w Polsce w latach 1990-2003 • omawia wpływ handlu zagranicznego na rozwój gospodarczy kraju • analizuje zróżnicowanie przestrzenne inwestycji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje zróżnicowanie poziomu rozwoju transportu w Europie i podaje jego przyczyny • omawia przykłady współzależności między komunikacją a innymi działami gospodarki • omawia przyczyny zróżnicowania gęstości dróg lądowych w Polsce • charakteryzuje zmiany w strukturze przewozów osób i towarów – podaje przyczyny • wyjaśnia, w jaki sposób turystyka wpływa na rozwój gospodarczy regionów turystycznych i państw • omawia przyczyny wzrostu turystyki zagranicznej Polaków po 1990 roku • analizuje zmiany struktury przyjazdów turystów zagranicznych po przystąpieniu Polski do UE • analizuje zmiany w handlu zagranicznym Polski po 1990 roku • omawia bilans handlu zagranicznego Polski na podstawie danych statystycznych • omawia wpływ inwestycji zagranicznych na rozwój gospodarczy Polski • charakteryzuje czynniki, które przyciągają

		polski przemysł	zagranicznych na terenie Polski <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego najwięcej inwestycji zagranicznych lokuje się w dużych miastach 	inwestorów zagranicznych do Polski <ul style="list-style-type: none"> • omawia inwestycje zagraniczne w przemyśle i usługach w Polsce
--	--	-----------------	---	--

Dział	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń wie:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń wie:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń wie:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń wie:
Degradacja i ochrona środowiska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia termin zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego • wskazuje na mapie Europy i polski obszary o najbardziej zanieczyszczonym środowisku naturalnym • wymienia formy działalności gospodarczej które najbardziej zanieczyszczają powietrze i wody powierzchniowe • rozumieją potrzebę ochrony zasobów przyrody • wymienia różne formy ochrony przyrody • wskazuje na mapie Polski parki narodowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ zanieczyszczeń na zmiany w środowisku przyrodniczym • wymienia gałęzie przemysłu które szczególnie niekorzystnie wpływają na zmiany w środowisku naturalnym • wskazuje związki między wytwarzaniem odpadów a zmianami w środowisku naturalnym • omawia znaczenie parków narodowych, parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody i pomników przyrody w ochronie przyrody • wymienia i analizuje działania, które może podjąć każdy człowiek w życiu codziennym w celu ochrony środowiska przyrodniczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia najgroźniejsze dla środowiska formy działalności gospodarczej i usługowej człowieka w Europie i w Polsce na podstawie różnych źródeł informacji • Wymieni i wskazuje na mapie państwa europejskie emitujące do atmosfery najwięcej dwutlenku siarki • Proponuje zmiany w sposobach gospodarowania człowiekiem w celu ochrony środowiska przyrodniczego – propozycje uzasadnia • Analizuje mapy „Obszary chronione w Polsce”, „Obszary chronione w Europie” i wyciąga wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia interakcje między elementami środowiska przyrodniczego i wykazuje ich związek z obiegiem zanieczyszczeń w przyrodzie • przewiduje negatywne skutki zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego w Europie i Polsce • wymienia organizacje działające na rzecz ochrony środowiska w UE i omawia ich znaczenie